

Sarajevo, 01.06.2020. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINACIJSKIM TRŽIŠTIMA
25.05.2020.- 29.05.2020.

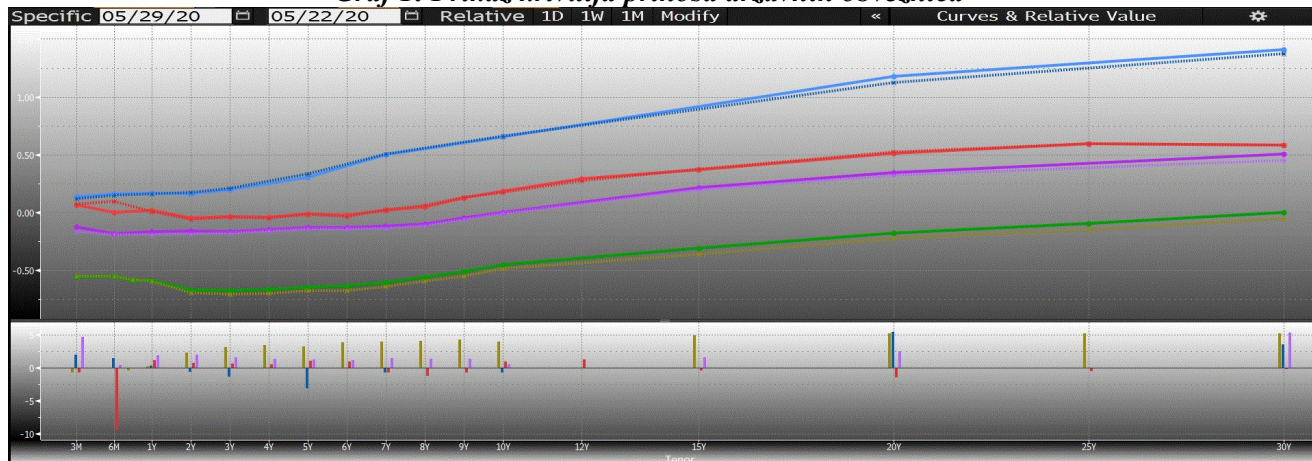
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	22.5.20	-	29.5.20	22.5.20	-	29.5.20	22.5.20	-	29.5.20	22.5.20	-	29.5.20
2 godine	-0,68	-	-0,66	↗	0,17	-	0,16	↘	-0,05	-	-0,04	↗
5 godina	-0,67	-	-0,64	↗	0,33	-	0,30	↘	-0,02	-	-0,01	↗
10 godina	-0,49	-	-0,45	↗	0,66	-	0,65	↘	0,17	-	0,18	↗

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	22.5.20	-	29.5.20
3 mjeseca	-0,526	-	-0,521
6 mjeseci	-0,553	-	-0,553
1 godina	-0,568	-	-0,569

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleno), SAD (plavo), Velike Britanije (crveno) i Japana (ljubičasto) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 29.05.2020. godine (pune linije) i 22.05.2020. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi sigurnijih obveznica eurozone su uglavnom zabilježili smanjenje u odnosu prethodni tjedan. Izuzetak su bili prinosi njemačkih obveznica koji su povećani između 2 i 4 bazna boda. Istodobno, prinosi italijanskih obveznica su zabilježili priličan pad od 12 do 16,5 baznih bodova. Najveći utjecaj na pad prinosa ovih obveznica imalo je objavljivanje detalja plana programa oporavka za EU sredinom proteklog tjedna, čija bi ukupna vrijednost mogla da bude 750 milijardi EUR, od čega bi 500 milijardi EUR trebalo biti ponuđeno putem grantova, a ostatak od 250 milijardi EUR putem kredita s povoljnim kamatnim stopama. Najveći udio u navedenom fondu trebalo bi da zauzme Italija u iznosu oko 82 milijarde EUR u hitnim pozajmicama te do 91 milijardu EUR kroz povoljne kredite. Odmah iza Italije je Španjolska, kojoj je namijenjen iznos od oko 77 milijardi EUR pozajmica te do 63 milijarde EUR kroz kredite. Navedeni program još uvijek treba da dobije podršku pojedinačnih članica EU, ali je ova vijest utjecala na pad prinosa obveznica perifernih zemalja eurozone.

Proteklog tjedna je objavljen podatak o naglom padu stope inflacije u svibnju, kako na razini eurozone, tako i na razini pojedinačnih članica ove regije. Izjave zvaničnika ECB su bile usmjerene ka fleksibilnosti inflatornog cilja, kao i potrebi dodatno labavijeg sustava korištenja financijskih sredstava. Također, nakon podataka o slaboj inflaciji, povećana su očekivanja tržišnih sudionika da bi ECB na sjednici koja se održava 4. lipnja mogla da proširi paket stimulansa. Pored podatka o padu inflacije, u promatranom razdoblju su objavljeni i finalni podaci o kretanju GDP-a, a koji su potvrdili očekivanja izražene kontrakcije za veći broj članica eurozone. Prema posljednjim objavljenim očekivanjima Ifo instituta, njemačko gospodarstvo bi ove godine moglo zabilježiti kontrakciju od 6,6% kao posljedica krize koronavirusa, a ponovni ekonomski rast od 10,2% se očekuje u 2021. godini.

Prema nepotvrđenim navodima moguće je da ECB nastavi s kupovinama državnih obveznica putem pomenutih programa, čak i ako Deutsche Bundesbank bude primorana da obustavi kupovine, uz mogućnost da se protiv Deutsche Bundesbank pokrene postupak zbog kršenja procedura. Također, Reuters je objavio da ECB radi na planovima nepredviđenih slučajeva kako bi se nastavio višebilijunski program kupovina obveznica bez sudjelovanja Deutsche Bundesbank, ukoliko ista bude primorana da zbog odluke suda napusti sudjelovanje u ovim programima.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	GDP – Njemačka (tromjesečno) final.	I tromjesečje	-2,2%	-2,2%	-0,1%
2.	GDP – Francuska (tromjesečno) final.	I tromjesečje	-5,8%	-5,3%	-0,1%
3.	GDP – Austrija (tromjesečno) final.	I tromjesečje	-	-2,6%	0,0%
4.	GDP – Italija (tromjesečno) final.	I tromjesečje	-4,7%	-5,3%	-0,2%
5.	GDP – Finska (tromjesečno) final.	I tromjesečje	-	-0,9%	-0,6%
6.	GDP – Belgija (tromjesečno) final.	I tromjesečje	-	-3,6%	0,5%
7.	Stopa inflacije (prelim.) – EZ	SVIBANJ	0,1%	0,1%	0,4%
8.	Temeljna stopa inflacije (prelim.) – EZ	SVIBANJ	0,8%	0,9%	0,9%
9.	Monetarni agregat M3 – EZ (G/G)	TRAVANJ	8,2%	8,3%	7,5%
10.	Indeks ekonomskog povjerenja – EZ	SVIBANJ	70,6	67,5	64,9
11.	Indeks ekonomskog povjerenja – Italija	SVIBANJ	-	51,1	79,5
12.	Ifo indeks poslovnog povjerenja	SVIBANJ	78,5	79,5	74,2
13.	GfK indeks povjerenja potrošača	LIPANJ	-18,0	-18,9	-23,1
14.	Indeks poslovnog povjerenja – Francuska	SVIBANJ	69	59	53
15.	Indeks povjerenja potrošača – EZ final.	SVIBANJ	-	-18,8	-22,0
16.	Indeks povjerenja potrošača – Italija	SVIBANJ	89,0	94,3	100,1
17.	Industrijska proizvodnja – Austrija (G/G)	OŽUJAK	-	-12,1%	-2,8%
18.	Maloprodaja – Njemačka (G/G)	TRAVANJ	-14,0%	-6,5%	-1,2%
19.	Maloprodaja – Španjolska (G/G)	TRAVANJ	-	-31,6%	-14,2%
20.	Obujam maloprodaje – Finska (G/G) prelim.	TRAVANJ	-	-0,5%	-0,3%
21.	Potrošnja stanovništva – Francuska (G/G)	TRAVANJ	-32,2%	-34,1%	-17,0%
22.	Stopa nezaposlenosti – Finska	TRAVANJ	-	8,1%	7,3%

SAD

Tijekom proteklog tjedna objavljeno je Fedovo izvješće o ekonomskim aktivnostima, poznatije kao Beige Book, u kojem je naglašen nagli pad ekonomskih aktivnosti u svim regijama SAD od travnja do kraja svibnja, kako u proizvodnji i energetici, tako i u potrošnji. Predsjednik Fed iz Dalasa Kaplan je izjavio da zagovara dalje novčane stimulanse, kontrolu krive prinosa te obvezivanje da će pokretati inflaciju iznad 2% kako bi podržao ekonomski oporavak koji će potrajati do 2022. godine.

Predsjednik SAD Trump je naložio svojoj administraciji da počne s procesom eliminiranja privilegija prema Hong Kongu. Također je izjavio da će SAD prekinuti veze s WHO, kao i da namjerava da odgodi samit G7 do rujna te da pozove Rusiju, Južnu Koreju, Australiju i Indiju na godišnji sastanak.

Predsjednik Fed Powell smatra da su središnji bankari uvidjeli potrebu da u potpunosti koriste raspoložive alate s obzirom na to da je zatvorenost ekonomije pod utjecajem COVID-19 uzrokovala i rast nezaposlenosti u SAD. Powell je, također, istaknuo da su do sada prešli brojne crvene linije, koje se

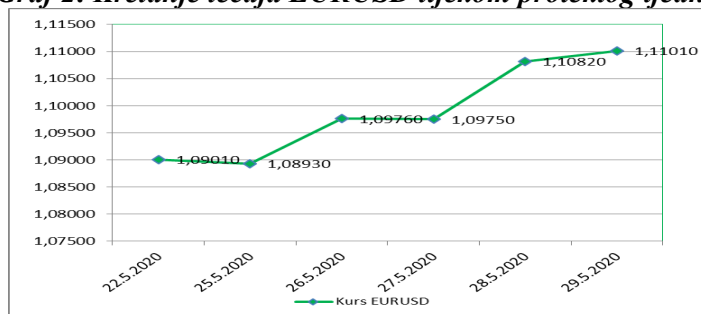
ranije nisu prelazile. Powell je ranije izjavio da će program kreditiranja kompanija „Main Street Lending“ prve kredite odobriti u narednih nekoliko dana. Ranije je rok za ovaj program bio 1. lipnja ili ubrzo nakon toga.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Indeks nacionalne aktivnosti Fed Čikago	TRAVANJ	-3,50	-16,74	-4,97
2.	FHFA indeks cijena kuća (M/M)	OŽUJAK	0,5%	0,1%	0,8%
3.	Indeks novozapočetih kuća (M/M)	TRAVANJ	-23,4%	0,6%	-13,7%
4.	Povjerenje potrošača	SVIBANJ	87,0	86,6	85,7
5.	GDP (G/G) - 2. prelim. podatak	I tromjesečje	-4,8%	-5,0%	2,1%
6.	Osobna potrošnja (G/G) - 2. prelim. podatak	I tromjesečje	-7,5%	-6,8%	1,8%
7.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	23. svibnja	2.100.000	2.123.000	2.446.000
8.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć	16. svibnja	25.680.000	21.052.000	24.912.000
9.	PCE deflator (G/G)	TRAVANJ	0,5%	0,5%	1,3%

USD je deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio rast s razine od 1,0901 na razinu od 1,11010, što je najveća razina zabilježena od 27. ožujka.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Glavni ekonomista BoE Haldane je izjavio da BoE nije ni blizu donošenja odluke o smanjenju kamatne stope ispod nule, što bi bio prvi put, a s ciljem pomoći Velikoj Britaniji da se izbori s krizom izazvanom virusom korona. Haldane je dodao da su ključni učinci koje BoE treba da razmotri, kada su u pitanju negativne stope, oni koji se tiču kreditora i zajmodavaca, u kojoj mjeri bi se ovo smanjenje odrazilo na njihove margine te kako bi utjecalo na povjerenje u ekonomiji, šire promatrano.

Financial Times je objavio vijest da će Velika Britanija vjerojatno bilježiti proračunski deficit od 5% u 2024. godini, kada se budu provodili naredni izbori u ovoj zemlji, a pod utjecajem negativnih učinaka COVID-19 koji su se odrazili i na javne financije. Financial Times je naveo da je očekivanje ovog deficita rezultat njihovih modela predviđanja ekonomskog rasta.

Poslodavci u Velikoj Britaniji su postali manje pesimistični oko zapošljavanja i investiranja u ovom mjesecu, dok se vlada usmjerava ka olakšavanju mjera koje je uvela zbog koronavirusa, prema istraživanju koje je prenio BIS. Ministar financija Sunak je obećao da će objaviti detalje plana sužavanja programa kojim se sada pokriva 80% plaća za 8,4 milijuna radnih mjesta. Ove promjene se uvode kako bi omogućile kompanijama da vrate na posao radnike koji su radili pola radnog vremena, ali je, također, vjerojatno da će se od kompanija zatražiti da pokriju veći postotni dio plaća. Četvrtina kompanija koje su obuhvaćene planom Vlade Velike Britanije nisu u mogućnosti da priušte bilo koje dodatne troškove za pokriće plaća radnika, smatraju pojedine organizacije koje provode neovisna istraživanja. U kontekstu približavanja roka za postizanje trgovinskog sporazuma nakon Brexita, koji je određen za 30. lipnja ove godine, zvaničnik EU za trgovinu Hogan je trgovinskom komitetu EU priopćio da se trenutno ne čini dovoljno progressa. Prema njegovom mišljenju, moguće je da je Velika Britanija zaključila da neće biti postignut sporazum. S druge strane, Barnier je istaknuo da se narednog tjedna nastavljaju pregovori s Velikom Britanijom koji će biti presudni za postizanje trgovinskog sporazuma između dvije strane.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	CBI maloprodaja SVIBANJ	-65	-50	-55
2.	Lloyds poslovni barometar SVIBANJ	-	-33	-32

Tijekom proteklog tjedna GBP je deprecirala u odnosu na EUR, dok je aprecirala u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio rast s razine od 0,89586 na razinu od 0,89948, dok je tečaj GBPUSD povećan s razine od 1,2173 na razinu od 1,2343.

JAPAN

Premijer Abe je istaknuo da je oživljavanje ekonomije najviši prioritet njegove vlade te će se odlučivati o drugom rebalansu proračuna kako bi se pomoglo pojedincima i kompanijama koji su pogođeni pandemijom. Abe je istaknuo da će ekonomske mjere koje se uvode biti financirane prvim i drugim dodatnim sredstvima u proračunu u ukupnoj vrijednosti većoj od 200 bilijuna JPY. Reuters je objavio vijest da će Japan sastaviti novi paket poticajnih mjera u iznosu od 1,1 bilijuna USD koji uključuje značajnu izravnu potrošnju. Novim paketom ukupan iznos koji Japan troši za borbu protiv koronavirusa iznosi 234 bilijuna JPY (2,18 bilijuna USD), što predstavlja oko 40% GDP-a Japana. Ovim bi navedeni paket bio među najvećim svjetskim fiskalnim paketima za borbu protiv utjecaja koronavirusa, približavajući se veličini američkog programa pomoći u iznosu od 2,3 bilijuna USD. Guverner BoJ Kuroda je izjavio da će BoJ možda preduzeti više koraka kako bi ublažila ekonomski utjecaj pandemije koronavirusa, kao i razmotriti program kontrole krive prinosa ukoliko to bude potrebno. Nakon toga BoJ je priopćila da će broj kupovina obveznica s dospeljećem od 3 do 5 godina tijekom lipnja povećati na šest s prethodnih 5, koliko je kupovina zabilježeno u svibnju.

U mjesečnom izvješću Vlade Japana istaknuto je da se ekonomija Japana pogoršava te da je u izuzetno teškoj situaciji pod utjecajem pandemije koronavirusa. Procjena cjelokupnih ekonomskih aktivnosti je najpesimističnija od svibnja 2009. godine. Vlada je, također, smanjila izgleda o pitanju tržišta rada i korporativnih ulaganja.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

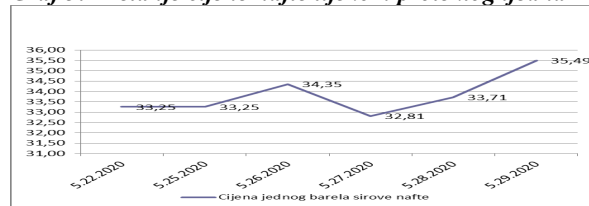
Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Vodeći indeks (final.) OŽUJAK	83,8	84,7	91,9
2.	Koicidirajući indeks (final.) OŽUJAK	90,5	90,2	95,4
3.	Indeks svih industrijskih aktivnosti OŽUJAK	-3,9%	-3,8%	-0,7%
4.	Porudžbine mašinskih alata (G/G) final. TRAVANJ	-48,3%	-48,3%	-40,7%
5.	Industrijska proizvodnja (G/G) prelim. TRAVANJ	-10,6%	-14,4%	-5,2%
6.	Građevinske porudžbine (G/G) TRAVANJ	-	-14,2%	-14,3%
7.	Maloprodaja (G/G) TRAVANJ	-11,2%	-13,7%	-4,7%
8.	Stopa nezaposlenosti TRAVANJ	2,7%	2,6%	2,5%

JPY je tijekom proteklog tjedna deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio rast s razine od 117,32 na razinu od 119,77. JPY je blago deprecirao i u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio rast s razine od 107,64 na razinu od 107,83.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške burze u utorak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 33,25 USD (30,50 EUR). Tržište nafte je u ponedjeljak bilo zatvoreno zbog praznika. U utorak je cijena nafte zabilježila rast pod utjecajem povećanog povjerenja da će proizvođači slijediti preuzeta obvezivanja o smanjenju proizvodnje nafte, dok se tražnja za ovim energentom postupno povećava kako se ekonomije ponovo otvaraju. Već narednog dana, nakon što su objavljeni iznenađujući rezultati o rastu zaliha nafte u SAD u prethodnom tjednu, a tenzije na relaciji Kina-SAD pojačale pesimizam, došlo je do pada cijene nafte. EIA je objavila da su zalihe nafte povećane za 7,9 milijuna barela na 534,4 milijuna barela. Analitičari s Wall Streeta su očekivali da bi zalihe nafte mogle biti smanjene za 1,6 milijuna barela. OPEC+ će diskutirati o kratkom produženju trenutnog smanjenja obujma proizvodnje, jer kartel razmatra da održi sastanak u narednih nekoliko dana, do 4. lipnja. Postoji mogućnost da OPEC+ razmotri produženje trenutnog smanjenja proizvodnje za 1 do 3 mjeseca, a s obzirom na to da se situacija na tržištu nafte brzo mijenja, prednost je u poduzimanju kratkoročnih mjera bez narušavanja balansa na tržištu. OPEC+ je ranije u travnju donio odluku o rekordnom smanjenju obujma proizvodnje nafte za 9,7 milijuna barela dnevno, što je oko 10% globalnog outputa s ciljem povećanja cijene nafte koji je uslijedio nakon oštrog pada tražnje kao rezultat zatvaranje ekonomije usljed pandemije. Smanjenje obujma proizvodnje od strane OPEC+ i drugih proizvođača koji nisu članice ovog kartela (SAD i Kanada) je utjecalo na rast cijene nafte ka razini od 35 dolara po barelu. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 35,49 USD (31,97 EUR). Na tjednoj razini cijena nafte je povećana za 6,74%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.734,68 USD (1.591,30 EUR). Do sredine proteklog tjedna cijena zlata je bilježila smanjenje pod utjecajem postupnog otvaranja ekonomija, što je pojačalo tražnju za rizičnijom aktivom. Sredinom tjedna cijena zlata je ponovo počela da bilježi rast kada je iz SAD priopćeno da više ne mogu da priznaju da Hong Kong uživa političku autonomiju od Kine, čime su se intenzivirale tenzije između ove dvije ekonomije. S druge strane, Kina je upozorila SAD da se ne miješaju u njihove unutarnje poslove. Nastavak geopolitičkih tenzija utjecao je na rast cijene zlata. Predsjednik SAD Trump je naložio svojoj administraciji da počne s procesom eliminiranja privilegija prema Hong Kongu. Također je izjavio da će SAD prekinuti veze s WHO, kao i da namjerava da odgodi samit G7 do rujna te da pozove Rusiju, Južnu Koreju, Australiju i Indiju na godišnji sastanak. Ovakve okolnosti, posebno pojačane tenzije na relaciji Kina-SAD, potaknule su investitore ka ulaganju u sigurnije aktive. Doprinos pojačanom ulaganju u sigurne investicije dale su i izjave predsjednika Feda Powella koji je izjavio da puni ekonomski oporavak od COVID-19 nije moguć dok građani ne povrate povjerenje za nastavak života nakon pandemije. Proizvodnja zlata u Australiji je smanjena za 12% u prvom tromjesečju tekuće godine. Točnije, došlo je do smanjenja proizvodnje na 77 tona s rekordne proizvodnje iz četvrtog tromjesečja 2019. godine koja je iznosila 87 tona. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.730,27 USD (1.558,66 EUR). Na tjednoj razini cijena zlata je smanjena za 0,25%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

